

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Pusztai Attila ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Mester Csaba ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, sajtó-helyreigazítás iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2007. november 9. napján meghozott, 19.P.24.383/2007/8. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. és 10., az alperes részéről 11. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az alperest az általa szolgáltatott „...” „...” című műsorában az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül, 9 és fél 10 óra közötti időszakban a következő közlemény kommentár nélküli közzétételére kötelezi:

„Helyreigazítás:

2007. június 29-i adásunkban

- olyan hamis látszatot keltettünk, hogy egy „apasági lemondó nyilatkozat” hiánya volt az egyetlen oka annak, hogy ... és ... közös gyermeke a műsor időpontjában nem viselhette édesapjának vezetéknévét. A valóságban a volt férj, ... felperes már korábban tett olyan nyilatkozatot, hogy nem ő a gyermek apja. A gyermek családjogi helyzete születését megelőzően a biológiai szülők házasságkötésével is megoldható lett volna, ezt követően azonban az már csak az apaság vélelmének megdöntése iránti perben volt rendezhető.

- Azt a valós tény, hogy ezt a pert már korábban is meg lehetett volna indítani, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy ennek elmaradásáért a felelősség kizárólag a volt férjet terheli.

- Azzal a kijelentéssel, hogy „beugorhatott az agyába, hogy hoppá, hát mégis be tudok mutatni egy gyereket”, azt a hamis látszatot keltettük, hogy ... felperes nem a házastársi vagyontörséget megszüntető szerződésnek megfelelően kívánta a szociálpolitikai támogatást visszafizetni.

- Olyan hamis látszatot keltettünk, hogy a volt férj, a jogilag vélelmezett apa magatartására lett volna visszavezethető, hogy a gyermek 2007. nyarán nem rendelkezett útlevéllal. Hozzá ebben az ügyben megkeresés sem érkezett."

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 36.000 (harminchatezer) forint együttes első- és másodfokú perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési illetéket. Kötelezi a felperest, hogy a Magyar Államnak külön felhívásra fizessen meg 8.000 (nyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetének részben helyt adva kötelezte az alperest, hogy az általa szolgáltatott „...” című műsorfolyam „...” című műsorában az ítélet jogerőre emelkedését követő 8 napon belül tegye közzé kommentár nélkül az alábbi közleményt:

„Helyreigazítás:

2007. június 29-i adásunkban

-olyan hamis látszatot keltettünk, hogy egy „apasági lemondó nyilatkozat” hiánya volt az egyetlen oka annak, hogy ... és ... közös gyermeke a műsor időpontjában nem viselhette édesapjának vezetéknévét. ... már korábban nyilatkozott arról, hogy nem ő a gyermek apja. A helyzet ténylegesen csak apaság vélelmének megdöntése iránti perben volt rendezhető.

-azt a valós tény, hogy ezt a pert már korábban is meg lehetett volna indítani, abban a hamis színben tüntettük fel, hogy ennek elmaradásáért a felelősség kizárólag a volt férjre terhel.

-olyan hamis látszatot keltettünk, hogy a volt férj, a jogilag vélelmezett apa magatartására lett volna visszavezethető, hogy a gyermek 2007. nyarán nem rendelkezett útlevéllal, hozzá ebben az ügyben megkeresés sem érkezett."

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.500 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította és megállapította, hogy a peres felek a képvisellel járó költségeiket maguk viselik.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében, 8. § (1) bekezdésében, 61. § (1)-(2) bekezdéseiben foglaltakat, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 2. § (1) bekezdését és 3. § (1) bekezdését, a Ptk. 79. § (1) bekezdésében és a Ptk. 85. § (1) bekezdésében írtakat, a Legfelsőbb Bíróság sajtó-helyreigazítási eljárásra vonatkozó állásfoglalásait, valamint a 30/1992. (V. 26.) és 36/1994. (VI. 26.) AB határozatokat.

Rögzítette, hogy az apaság vélelmének megdöntése iránti per jelen eljárás folyamatban léte alatt megindult és az elsőfokú ítélet írásba foglalásának idejére le is zárult. A Pp. 206. § (1) bekezdésére hivatkozással általánosságban rámutatott, hogy jelen perben külön bizonyítási nehézséget jelentett, hogy érdektelen tanú nem volt meghallgatható, ugyanis ..., ... és ... tanúk személyesen érintettek voltak az ügyben.

Az apasági lemondó nyilatkozatra vonatkozó közlések miatt előterjesztett kereseti kérelmet alaposnak találta, mivel a sérelmezett kijelentések összességében alkalmasak voltak olyan hamis látszat keltésére, mintha a felperes részéről csupán egy kétsoros „lemondó nyilatkozatot” kellene tenni és a felperes eddig nem nyilatkozott volna arról, hogy nem ő a gyermek édesapja. Megállapította, hogy a valós helyzet ezzel szemben az, hogy a gyermek státusza alapvetően valóban csak peres eljárás útján rendezhető és a felperes érdemi nyilatkozatot tett arról, hogy nem ő a gyermek édesapja. Vizsgálta, hogy a nem jogi végzettséggel rendelkező hallgatók számára a műsorból egyértelműen kitűnt-e, hogy peres eljárásra van szükség, és arra a következtetésre jutott, hogy a műsor olyan módon leegyszerűsítette a jogi helyzetet, mintha a felperes egyoldalú lemondó nyilatkozata lenne a helyzet kulcsa. A helyreigazítás szövegét a törvényes keretek között maga állapította meg.

Részben alaposnak találta azt a kereseti kérelmet is, amelyben a felperes azt kifogásolta, hogy a műsorszámban egyértelműen azt állították, hogy az apaság vélelmének megdöntése iránti per megindításával kapcsolatban húzza az időt és a helyzet tisztázatlanságáért egyedül ő felelős. Az összes körülmény mérlegelésével megállapította, hogy a per megindítása valóban elhúzódott, azonban összességében nem helytálló az a műsorszámból levonható következtetés, hogy a felelősség ezért kizárólag a felperest terhelné. Rámutatott, hogy a szülők által megbízott jogi képviselő egyrészt téves tájékoztatást adott a perindítás lehetséges időpontjáról, másrészt a gyermek születését követően csak egy hónappal később vette fel a felperessel kapcsolatot és a végleges keresetlevél megküldése is több mint három hetet vett igénybe. Utalt ugyanakkor arra is, hogy a felperes jogi képviselője a sorozatos telefonokra reagálhatott, a felperes pedig operatív magatartást tanúsíthatott volna. Mivel a kifogásolt közlés a valóságot hamis színben tünteti fel, a rendelkező rész szerinti tartalommal e körben is elrendelte a helyreigazítást.

A gyermek útlevelét érintő kijelentés miatt is helyreigazításra kötelezte az alperest, mivel az azt a hamis látszatot keltette, hogy a felperes tehető felelőssé az útlevél hiányáért. Megállapította, hogy a műsor szövegösszefüggéséből egyértelműen azt tűnt ki, hogy a gyermek a rodoszi utazás időpontjában nem rendelkezett útlevéllel, ... tanú azonban azt adta elő, hogy e tekintetben meg sem kereste a felperest, mert nem kívánta, hogy a gyermeknek az akkor fennálló nevére útlevelet állítsanak ki.

Alaptalannak tartotta ugyanakkor azt a kereseti kérelmet, amelyben a felperes olyan tartalmú helyreigazítás közzétételére kérte az alperest kötelezni, miszerint a gyermek biológiai szülei elkerülhették volna a vitás helyzetet, ha a gyermek születése előtt egymással házasságot kötnek. Megállapította, hogy erre vonatkozó közlés a műsorban el sem hangzott, a bíróságnak pedig nem feladata a különböző jogi lehetőségek felvázolása és felelős kutatása. Ezért a házasságkötés lehetőségének elhallgatása nem tünteti fel a való tényeket hamis színben, így ilyen tartalmú helyreigazításra nincs mód.

A felperes azt is kifogásolta, hogy a műsorban nem közölték, hogy az ügyben a gyámhatóság közreműködésével a gyermek biológiai édesanyja is eljárhat és rendezheti a gyermek családjogi helyzetét. Az elsőfokú bíróság e körben megállapította, hogy a műsorszám alapvetően valóban a felperes felelősségével foglalkozott, azonban közlésre került az anya által indítható eljárás lehetősége is, így elhallgatás nem történt, ezért a felperes e körben előterjesztett keresete alaptalan.

A műsor szociálpolitikai támogatásra vonatkozó közléseivel kapcsolatban a felperes egyrészt azt sérelmezte, hogy a műsorban elhangzottak szerint a szociálpolitikai támogatás visszafizetése ahhoz kapcsolatható, hogy övé lett a volt közös ingatlan tulajdonjoga, másrészt, hogy a perrel kapcsolatos magatartását az is befolyásolta, hogy a szociálpolitikai támogatás visszafizetését érintheti az a kérdés, hogy a gyermek kinek a nevét viseli. Az alperesek ezzel szemben arra hivatkoztak, hogy a sérelmezett kijelentések véleménynek, okszerűen levont következtetésnek minősülnek, amelynek alapját egy a felperes és ... között elhangzott telefonbeszélgetés képezte, amelynek során a felperes - amikor ... nem akarta átvállalni a szociálpolitikai támogatás egy részének visszafizetését - azt a megjegyzést tette, hogy „végül is van a nevén egy gyerek”. Az elsőfokú bíróság e kereseti kérelmekkel kapcsolatban elsődlegesen arra mutatott rá, hogy teljesen érdektelen személy az ügyben nem volt meghallgatható, a felperes és ... szembesítése pedig nem vezetett eredményre, ezért a vitatott kérdésben ... tanúvallomását fogadta el a tényállás alapjául, mert megítélése szerint nem merült fel semmilyen érdemi indok vagy körülmény arra nézve, hogy a tanú ilyen tartalmú előadást valótlannul kreáljon. Mérlegelési körébe vonta azt is, hogy a felperes részéről különböző bulvárújságokban ténylegesen megjelentek olyan nyilatkozatok, amelyek az édesanyját a gyermek névviselése szempontjából támadták és a felperes ezen nyilatkozatok miatt nem

élt kifogással a sajtószervek irányába. Megállapította, hogy a véleménynyilvánítás határait nem lépi túl sem annak kijelentése, hogy a szociálpolitikai támogatás visszafizetésének kérdése a vagyoni jogi megállapodáson keresztül összefüggésbe hozható a volt közös ingatlan tulajdonjogának felperes által történő megszerzésével, sem pedig a telefonbeszélgetés tartalmának oly módon történő értékelése, hogy a felperesben felmerülhetett a szociálpolitikai támogatás visszafizetésének megosztása. Rámutatott, hogy ez utóbbi közlés önmagában sem kelt olyan hamis látszatot, hogy a felperes bármiféle visszaélést követett volna el a szociálpolitikai támogatás visszafizetése tekintetében, ezért az ezzel kapcsolatos kereseti kérelmeket elutasította.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott. Az elsőfokú ítélet ellen a felperes és az alperes is fellebbezéssel élt.

A felperes fellebbezésében és annak kiegészítésében az elsőfokú ítélet kereseti kérelmének megfelelő megváltoztatását kérte, figyelemmel arra, hogy az elrendelni kért helyreigazító közlemény megszövegezését az elsőfokú bíróság által megállapított helyreigazításra tekintettel pontosította. Kérte továbbá az elsőfokú ítélet rendelkező részét annyiban módosítani, hogy az alperes az eredeti műsorral azonos időpontban, nyolc és fél kilenc óra (helyesen: kilenc és fél tíz óra) között legyen köteles a helyreigazítást közzétenni.

A biológiai szülők házasságkötési lehetőségére vonatkozó kereseti kérelem tekintetében rámutatott, hogy a műsorban elhangzott tényállításokat a maguk összességében kell vizsgálni, hangsúlyozva ezzel, hogy ezen kereseti kérelem közvetlenül kapcsolódik az időhúzás kérdéskörében előterjesztett helyreigazítási kérelemhez. Előadta, hogy a valós tényhelyzet feltárásához annak helyreigazítása is szükséges, miszerint nem kizárólag őt terhelte a felelősség az ügy elhúzódsáért, hanem kifejezetten a gyermek biológiai szüleit, hiszen nekik már a gyermek születését megelőzően is lehetőségük lett volna a névrendezésre. Kifogásolta az elsőfokú ítélet azon megállapítását is, miszerint ő pontosan tudta, hogy a biológiai szülők a gyermek megszületése előtt nem kívánnak házasságot kötni egymással, a valóságban ugyanis erről az állítólagos körülményről nem bírt tudomással és erre vonatkozóan egyébként sem merült fel adat az elsőfokú eljárás során.

Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a műsorban közlésre került az anya által indítható eljárás lehetősége, mivel ... tanú egyértelműen az ő „kizárólagos kezdeményezési lehetőségéről” nyilatkozott. Rámutatott, hogy a műsorvezető egyéb nyilatkozatai tükrében nem tekinthető a valóságot feltáró nyilatkozatnak, hogy ... is fordulhat a gyámhatósághoz, amennyiben ugyanis ... a valós tényhelyzetet kívánta volna a hallgatók elé tárni, úgy egyrészt nem nyilatkozta volna több alkalommal, hogy a kezdeményezés

lehetősége egyedül a volt férjénél van, másrészt az anya által indítható eljárásra történő megjegyzésekor utalhatott volna arra, hogy a műsor folyamán e körben tett korábbi kijelentései valótlanyságot tartalmaztak, továbbá a műsor hátralevő részében sem tett volna újabb valótlan tartalmú nyilatkozatokat.

Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság hiányosan állapította meg a tényállást, amikor figyelmen kívül hagyta az a tényt, hogy ő több alkalommal tájékoztatta ... arról, hogy az apaság vélelmének megdöntése iránti pert az édesanya is megindíthatja.

Álláspontja szerint a műsorvezető nem a véleményét fogalmazta meg, amikor egyértelműen kijelentette, hogy ő azért vállalta magára a szociálpolitikai támogatás visszafizetését, mert „övé lett a ház”. Kifejtette, hogy ez a tényállítás azt a hamis látszatot kelti, hogy az ingatlan tulajdonjogának megszerzése fejében kizárólag a támogatás saját erőből történő visszafizetését vállalta magára, elhallgatva azt a körülményt, hogy ... tulajdoni hányadát - az átvállalt szociálpolitikai támogatás összegéhez képest tízszeres áron - megvásárolta. Rámutatott, hogy a műsor tényállításai összességében nyilvánvalóan azt a hamis meggyőződést kelthették a hallgatóban, hogy - megszegve a házassági vagyoni jogi szerződésben vállalt kötelezettségeit - annak ellenére kísérelt meg visszaélni a gyermek neve tekintetében fennálló törvényi vélelemmel, hogy ... a szociálpolitikai támogatás átvállalása fejében ruházta át rá tulajdoni hányadát.

Előadta, hogy az alperesi műsorvezető a „beugorhatott az agyába, hogy be tud mutatni egy gyereket” kijelentéssel arra kívánt utalni, hogy azzal a célzattal tanúsított időhúzó magatartást, hogy az átvállalt szociálpolitikai támogatás visszafizetését elkerülhesse. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet indokolása e körben csupán feltételezéseken alapul, miközben a Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalása értelmében a valóság bizonyítása az alperest terhelte volna függetlenül attól, hogy a műsorvezető csak saját feltételezését fogalmazta meg, ugyanis ezen feltételezésnek semmilyen valóságalapja nincsen. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 193. §-ában foglaltakat megsértve tévesen értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, mivel ő ... elfogult tanúvallomásával szemben okirattal - a ... igazolásával - bizonyította, hogy már a gyermek születését megelőzően megindította a szociálpolitikai támogatás visszafizetésére irányuló banki eljárást. ... tanú elfogultságával kapcsolatban külön is utalt arra a körülményre, hogy a tárgyalási jegyzőkönyv szerint az elsőfokú bíróság kifejezetten figyelmeztette a tanút, hogy meghallgatása közben tartózkodjék az alperesi jogi képviselővel történő nyílt egyeztetéstől.

Hivatkozott a Fővárosi Bíróság 19.P.24.364/2007/5. számú jogerős ítéletére és rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság hivatalos tudomással rendelkezett arról, hogy ... és ... tanúk ebben a kérdésben már korábban is valótlan nyilatkozatokat tettek a sajtószervek felé.

A Pp. 206. §-ára utalva kifejtette, hogy a bizonyítatlanság annak a félnek a terhére esik, akit a bizonyítási kötelezettség terhel, ezért az alperesi bizonyítékok

hiányosságait nem lehet pusztán feltételezéssel és téves ténymegállapítással áthidalni.

Kifogásolta az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint vállalta a gyermek nevének rendezésére irányuló eljárás megindítását, ugyanis ő kizárólag a közreműködését ajánlotta fel és volt feleségével korábban csupán egyeztetett arról, hogy a későbbiek során esetleg megindítja az eljárást. Ezzel összefüggésben vitatta az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint részéről is elvárható lett volna az operatív magatartás, hangsúlyozva, hogy végül ő maga indította meg az apaság vélelmének megdöntése iránti pert, mivel erre az egyébként pontos jogi ismeretekkel rendelkező biológiai szülők több irányú jogi lehetőségeik ellenére sem voltak hajlandók. Nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával sem, amely szerint rossz néven vette a gyermek nevére vonatkozó bejelentést, ugyanis e kérdésben ... eltérő információkat adott részére és csak az ügyben érintett hatóságoktól szerzett a gyermek tényleges nevééről tudomást.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének teljes egészében történő elutasítását kérte.

Indokolásában a Pp. 3.§ (1) és (2) bekezdésére, valamint a Pp. 345. § (3) bekezdésére hivatkozással elsődlegesen arra mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a kereseti kérelemhez kötöttség elvét, mivel álláspontja szerint a bíróság attól még kötve van a kereseti kérelemhez, hogy a jogszabály felhatalmazása alapján a helyreigazítás szövegét maga állapítja meg, így a bíróság - figyelemmel a Pp. 121. § (1) bekezdés e.) pontjában foglaltakra is - csak az előterjesztett szövegszerű kérelem keretein belül állapíthatja meg a helyreigazítás szövegét. Hangsúlyozta, hogy a jogbiztonság elve sérülne, amennyiben a gyakorlat a Pp. 345. § (3) bekezdését speciális szabályként értelmezve figyelmen kívül hagyná a kereseti kérelemhez kötöttség elvét.

Az elsőfokú ítélet érdemi rendelkezéseivel kapcsolatban kifejtette, hogy a műsorban elhangzott tényközlések megfelelnek a valóságnak és nem keltenek hamis látszatot sem, ezért helyreigazításuk kizárt.

Előadta, hogy a biológiai szülők már a gyermek születése óta próbálták rávenni a felperest az apasági lemondó nyilatkozat megtételére, azonban a felperes maga is elismerte, hogy ilyen nyilatkozatot nem kívánt tenni, mivel azt a bontóperhez kapcsolódóan már megtette. A bontóper során tett felperesi nyilatkozat alkalmatlan arra, hogy azt a bíróság az apaság vélelmének megdöntése iránti perben elfogadja, így a kifogásolt közlés nem keltette azt a hamis látszatot, mintha ezen nyilatkozat hiánya lenne az egyetlen oka annak, hogy a gyermek nem viselheti édesapja nevét. Rámutatott, hogy a műsor részletesen foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a helyzet csak per útján rendezhető, azonban épp ezen per megindításához, illetve a perben kell ezt a nyilatkozatot megtennie a

felperesnek. Kifejtette, hogy a műsor szövegösszefüggéséből az átlaghallgató számára is nyilvánvalóvá válhatott, hogy egy hosszadalmasabb, a ... Városi Bíróság előtt zajló ügyről van szó, így a közlemény nem kelthette azt a hamis látszatot, hogy a helyzet egy kétsoros nyilatkozattal rendezhető lenne.

Rámutatott, hogy a „húzta az időt” kijelentés olyan véleménynyilvánításnak minősül, amely a valós tényhelyzetnek megfelel, ugyanis a felperes már a gyermek megszületése előtt megígérte, hogy a gyermek világra jöttét követően haladéktalanul megindítja az apaság véelmének megdöntése iránti pert, azonban ezt a ... által biztosított jogi segítség ellenére sem tette meg több mint két hónapig. Ezért a műsor nem tüntette fel hamis színben azt aényt, hogy a pert már korábban meg lehetett volna indítani és nem keltette azt a hamis látszatot sem, hogy a per megindításának elmaradásáért kizárólag a felperes felelős. Amennyiben pedig a másodfokú bíróság is azt az álláspontot osztaná, hogy ... és jogi képviselője is felelősek a késedelemért, álláspontja szerint abban az esetben sem kelt a közlemény hamis látszatot, mivel a műsorban elhangzott, hogy ...nak is módjában lett volna a helyzet rendezése érdekében eljárást kezdeményezni.

A gyermek útlevelét érintő kereseti kérelemmel kapcsolatban tévesnek tartotta azt a felperesi álláspontot, hogy a Csjt. 72. §-a és a bontóperi megállapodás alapján érvényesen ... gyakorolta a gyermek felett a szülői felügyeleti jogokat. Az apaság véelmének megdöntéséig ugyanis a felperes is szülői felügyeleti joggal rendelkező személynek minősül, így például a gyermek útlevelének elkészítéséhez szükség lett volna a hozzájárulására. Hangsúlyozta ugyanakkor, hogy a műsorban e körben tett kijelentések is véleménynek minősülnek, ezért helyreigazításukra nincs lehetőség. Rámutatott, hogy a műsorban nem azt állították, hogy a felperes megkeresése után utasította volna vissza a hozzájáruló nyilatkozat megadását, hanem arra utaltak, hogy a felperes perrel kapcsolatban tanúsított időhúzó magatartása teszi lehetetlenné, hogy a gyermek kaphasson útlevelet.

A felperes az alperesi fellebbezésre tett ellenkérelmében rámutatott, hogy az alperes fellebbezése nem a tényhelyzetre és az abból levonható adekvát jogi következtetésekre, hanem olyan téves véelmekre, feltevésekre épül, hogy ő az adott helyzetben mit gondolhatott és mi volt a szándéka. Álláspontja szerint ilyen téves feltevésnek tekinthető, hogy saját maga által elismert módon nem kívánt apasági lemondó nyilatkozatot tenni, illetve az útlevél kiadásához hozzájárulni, valamint, hogy már a gyermek megszületését megelőzően ígéretet tett az apaság véelmének megdöntése iránti per megindítására.

A felperes fellebbezése részben megalapozott, az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésekben foglaltak alapján általánosságban az alábbiakat emeli ki:

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény rendelkezése szerint mindenkinek joga van arra, hogy tájékoztatást kapjon szűkebb környezetét, hazáját, a világot érintő kérdésekben. A sajtó feladata a hiteles, pontos és gyors tájékoztatásról való gondoskodás. Ugyanakkor a sajtószabadság gyakorlása nem lehet korlátlan, nem járhat mások személyéhez fűződő jogainak sérelmével.

A Ptk. 79. § (1) bekezdése szerint, ha valakiről a sajtószerv valótlan tényt közöl, híresztel, vagy való tényeket hamis színben tüntet fel, akkor az érintett követelheti olyan közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlemény mely tényállítása valótlan, illetve mely tényeket tüntet fel hamis színben, továbbá melyek a való tények.

A valótlan sajtóközleménnyel szembeni védelem független a sajtószerv véttenségétől és a kifogásolt közlemény valóságtartalmáért a sajtószervet objektív felelősség terheli. A Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalása értelmében a kifogásolt tényállítások valóságát a sajtószerv köteles bizonyítani.

A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint a kifogásolt sajtóközleményt a maga egészében kell vizsgálni, a kifejezéseket nem formális megjelölésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. Véleménynyilvánítás, értékelés vagy bírálat önmagában nem lehet sajtóhelyreigazítás alapja.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi fellebbezés alapján mindenekelőtt arra mutat rá, hogy az elsőfokú bíróság nem sértette meg a kereseti kérelemhez kötöttség elvét, mivel a Legfelsőbb Bíróság PK 15. számú állásfoglalása feljogosítja a bíróságot, hogy amennyiben helyt ad a keresetnek, határozatában - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - belátása szerint állapítsa meg a helyreigazítás szövegét. Téves ezért az az alperesi hivatkozás, hogy a Pp. 345. § (3) bekezdésében és a Pp. 3. § (1)-(2) bekezdéseiben foglalt rendelkezések nincsenek összhangban egymással, ugyanis a Legfelsőbb Bíróság PK 15. számú állásfoglalása is figyelemmel van a Pp. 215. §-ára, amikor a helyreigazító közlemény korlátjaként határozza meg a kereseti kérelmet és ellenkérelmet. Az elsőfokú bíróság az elrendelt helyreigazítás megszövegezéskor az alperesi hivatkozással ellentétben figyelemmel volt a felperesi keresetre, ezért az alperes fellebbezése e körben alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla az alperesi fellebbezést az érdemi döntést támadó részében is megalapozatlannak találta és osztotta az elsőfokú bíróságnak az apasági lemondó nyilatkozatra, a felperesi időhúzásra és a gyermek útlevélre

vonatozó kereseti kérelmekkel kapcsolatban kifejtett álláspontját. Ezért e körben csupán visszautal az elsőfokú ítélet helyes indokaira és az alperes fellebbezése alapján arra mutat rá, hogy a Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalása értelmében a felperes által kifogásolt közlések valóságtartalmának bizonyítása az alperest terhelte volna, aki azonban nem tudott eleget tenni bizonyítási kötelezettségének. Helytállóan utalt a felperes fellebbezési ellenkérelmében arra, hogy a bizonyítási eljárás keretében nem elegendő lehetőségekre és feltételezésekre hivatkozni, hanem azokat igazolni is szükséges.

Helyesen járt el az elsőfokú bíróság akkor is, amikor a felperesnek az anya által indítható per lehetőségével kapcsolatos kereseti kérelmét elutasította. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a műsorban valóban közlésre került az anya által indítható eljárás lehetősége, így helyreigazításra még akkor is sincs lehetőség, ha a műsor túlnyomórészt a felperes felelősségével foglalkozott. Tévesen hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy a műsor szövegösszefüggései alapján az anya által indítható eljárás közlésének ellenére sem szerezhett tudomást a hallgató a valós tényhelyzetről, ezzel összefüggésben ugyanis külön kereseti kérelem alapján helyreigazításra került az a valótlan állítás, hogy a gyermek nevét érintő eljárás kezdeményezésének lehetősége kizárólag a felperesnél van, annak megítélése pedig nem a bíróság feladata és nem képezheti sajtó-helyreigazítási per tárgyát, hogy melyik a célravezetőbb és gyorsabb eljárás.

A Fővárosi Ítéltábla ugyanakkor nem értett egyet a biológiai szülők házasságkötési lehetőségére vonatkozó kereseti kérelem elutasításával. Az elsőfokú bíróság ezen rendelkezését arra alapította, hogy az ezt érintő közlés a műsorban nem hangzott el, a bíróságnak pedig nem feladata a különböző jogi lehetőségek felvázolása. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a közleményben elhangzott kijelentések egymással összefüggésben történő értékelése alapján megállapítható, hogy a műsor kizárólag a felperes felelősségével foglalkozott és a gyermek nevének rendezését illetően az apaság vélelmének megdöntése iránti pert ismertette egyetlen lehetséges jogi megoldásként. Elhallgatta azonban azt, hogy a gyermek születését megelőzően nemcsak perindításra lett volna lehetőség, hanem a Csjt. 35. § (3) bekezdése szerint a biológiai szülők házasságkötésével is rendezhető lett volna a gyermek neve, ezért a műsorban elhangzottak alapján az átlaghallgató azt a téves következtetést vonhatta le, hogy a perindításon kívül más lehetőség nem állt rendelkezésre. A perindítás mint egyetlen jogi lehetőség megjelölése mellett annak elhallgatása, hogy a biológiai szülők a gyermek születését megelőzően házasságot is köthettek volna, a való tényeket abban a hamis színben tünteti fel, mintha kizárólag a felperest terhelte volna a felelősség a gyermek családjogi helyzetének rendezetlenségéért. Mivel a hamis látszatkeltés tényét az elsőfokú bíróság a helyreigazító közlemény első bekezdésében már megállapította, a Fővárosi Ítéltábla a helyreigazításnak csak a való tényekre vonatkozó

rendelkezését módosította azzal, hogy a valóság körében a biológiai szülők házasságkötési lehetőségét is közzétenni rendelte. Az elsőfokú bíróság álláspontjával ellentétben a valóság ilyen módon történő közlése nem jelenti a biológiai szülők felelősségre vonását vagy elmarasztalását. A való tények közlése körében azért volt szükséges a kiegészítés, mert a helyreigazító közlemény csak akkor felel meg rendeltetésének, ha a valóságot olyan terjedelemben közli, amely a való tények hamis színben történő feltüntetésének megértéséhez, értelmezéséhez szükséges. A hamis látszat keltésével a hallgatókban kialakított kép tisztázásához indokolt volt a valóságos helyzet pontosabb ismertetése.

A szociálpolitikai támogatással kapcsolatos kereseti kérelmek tekintetében is csak részben osztotta a Fővárosi Ítélőtábla az elsőfokú bíróság álláspontját. Azt helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy nem lépi túl a véleménynyilvánítás határait az arra utaló kijelentés, hogy a szociálpolitikai támogatás visszafizetésének kérdése összefüggésbe hozható az ingatlan tulajdonjogának felperes által történő megszerzésével. A műsorban mintegy magyarázatként hangzott el, hogy a felperes azért vállalta a szociálpolitikai támogatás visszafizetését, mert „övé lett a ház”. Ez a közlés megfelel a valóságnak, mivel a házastársi vagyonszösszeget megszüntető szerződés igazolta és maga a felperes is elismerte, hogy ... tulajdoni hányadát a megváltási ár megfizetése és a szociálpolitikai támogatás átvállalása fejében szerezte meg. A felperesi hivatkozással ellentétben a vitatott közlés ezért nem kelti azt a hamis látszatot, hogy a felperes kizárólag a szociálpolitikai támogatás visszafizetéséért cserébe szerezte volna meg volt házastársa tulajdoni illetőségét.

Tévedett azonban az elsőfokú bíróság, amikor a szabad véleménynyilvánítás keretein belül maradó következtetésnek tekintette azt a kijelentést is, miszerint a felperesnek „beugorhatott az agyába, hogy mégis be tud mutatni egy gyereket”. A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalásának megfelelően a Fővárosi Ítélőtábla a szövegkörnyezet értelmezésével és a szöveg összefüggései alapján megállapította, hogy a sérelmezett kijelentés elhangzásakor a műsorvezetők azt a kérdést boncolgatták, hogy mi lehet az oka a felperes perrel kapcsolatban tanúsított időhúzó magatartásának. Lehetséges okként jelölték meg a felperes sértettségét, illetve azt a célját, hogy bosszúságot okozzon volt házastársának és párjának. Ezzel összefüggésben tette ... műsorvezető azt a megjegyzést, hogy „olvasott valami pénzdologról is”, amelyet ... műsorvezető azzal egészített ki, hogy „beugorhatott a felperes agyába, hogy mégis be tud mutatni egy gyereket”. Ezt követően ... - utalva a felperes és ... közötti telefonbeszélgetés tartalmára - azt adta elő, hogy a felperes nem ezt a megfogalmazást használta, de azt valóban mondta ...nak, hogy „végül is van a nevén egy gyerek”. A beszélgetés ezen részét ... azzal a kijelentéssel zárta, „hogy ebből mindenki gondoljon arra, amire akar.”

A Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint a fenti beszélgetés - különösen annak zárómondata - alapján az átlaghallgató alappal vonhatta le azt a következtetést, hogy a felperes a gyermek családjogi helyzetének rendezésére irányuló eljárást - megsértve a házastársi vagyoni közösséget megszüntető szerződésben foglaltakat - össze kívánta kötni a szociálpolitikai támogatás visszafizetésének kérdésével. Erre figyelemmel a másodfokú bíróságnak azt kellett vizsgálni a szövegösszefüggés alapján, hogy a műsorban e körben kifejtett vélemény okszerűen levont, vagy minden alapot nélkülöző olyan következtetésnek, értékelésnek minősül, amely a valóságot hamis színben tünteti fel.

A Legfelsőbb Bíróság PK 14. számú állásfoglalása alapján az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a műsorban kifejtett vélemény valós tényeken alapul. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az ügyben teljesen érdektelen személy nem volt meghallgatható, azonban a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte. Ténykérdés, hogy 2007. május végén, július elején a felperes és ... között lezajlott egy telefonbeszélgetés, annak tartalma azonban vitatott volt a felek között. ... állításával szemben a felperes tagadta, hogy a telefonbeszélgetés során elhangzott volna részéről arra vonatkozó kijelentés, hogy ...nak át kellene vállalnia a szociálpolitikai támogatás egy részének visszafizetését, illetve, hogy „végül is van egy gyerek a nevén”. E körben a felperes és a tanú szembesítése nem vezetett eredményre, ... tanú pedig csak közvetett információkkal rendelkezett, mivel a telefonbeszélgetés tartalmáról ...ól értesült. Az elsőfokú bíróság az összes körülmény mérlegelésével ... tanúvallomását fogadta el a tényállás alapjául, és erre figyelemmel állapította meg azt, hogy a sérelmezett kijelentés nem lépi túl a véleménynyilvánítás jogilag megengedett határait.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben ugyanakkor úgy ítélte meg, hogy az alperes - figyelemmel a Pp. 345. § (2) bekezdésében foglaltakra is - nem tett eleget az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek, a felperes tagadásával szemben ugyanis a mindenképpen érdekeltnek tekinthető ... és csak a közvetett információkkal rendelkező, szintén érdekelt ... tanúk vallomásaival nem tudta igazolni, hogy a felperes szóba hozta volna a szociálpolitikai támogatás átvállalásának kérdését és ezzel összefüggésben tett volna a gyermekre utalást. Az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a felperes részéről újságcikkekben megjelent nyilatkozatokat is, mivel az alperes azt sem bizonyította, hogy ez lett volna a felperesi válasz arra, hogy ... nem kívánt a szociálpolitikai támogatás visszafizetésében részt venni. A Fővárosi Ítéltábla a bizonyítékok körében értékelte a ... igazolását, amely szerint a rádióműsor időpontjában már folyamatban volt a szociálpolitikai támogatás visszafizetésére irányuló, felperes által kezdeményezett banki eljárás, ami szintén azt igazolja, hogy a felperes eleget kívánt tenni a házastársi vagyoni közösséget megszüntető szerződésben vállalt kötelezettségeinek. Ezt támasztja alá az a körülmény is,

hogy a tanúk és a felperes egybehangzóan nyilatkoztak arról, hogy a volt házastársak között egyébként nem merült fel vagyoni jogi vita.

Mivel az alperes nem tudta bizonyítani, hogy véleményét valós tények alapján fogalmazta meg, a Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az alperes a sérelmezett kijelentéssel azt a hamis látszatot keltette, hogy a felperes a szociálpolitikai támogatást nem a házastársi vagyoni közösséget megszüntető szerződésnek megfelelően kívánta visszafizetni, ezért az alperest a rendelkező rész szerinti helyreigazítás közzétételére kötelezte.

A felperesi fellebbezés alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása mellett annyiban is pontosította annak rendelkező részét, hogy a Ptk. 79. § (2) bekezdésének megfelelően a ... című műsor részeként elhangzott közleménnyel azonos időszakban, 9 és fél 10 óra közötti időszakban kötelezte az alperest a helyreigazítás közzétételére.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta és a rendelkező rész szerinti helyreigazítás közzétételére kötelezte az alperest.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú és a fellebbezési eljárásban felmerült perköltségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott, figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdésében foglaltakra és arra körülményre, hogy a felperes a kereseti illetéket a tárgyi illetékfeljegyzési jog ellenére lerőta.

Az Itv. 62. § (1) bekezdés f.) pontja szerint le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről szóló rendelkezés az Itv. 38. § (1) bekezdésén és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2008. április 17.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s. k.
a tanács elnöke

. Győriné dr. Maurer Amália s. k.
előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő